

Türk HARB-İŞ

Türkiye Harb Sanayi ve Yardımcı İşkolları İşçileri Sendikası

UNION OF DEFENCE INDUSTRY AND ALLIED WORKERS

GENEL MERKEZİ

İnkilap Sokak No : 20 06650 Kızılay-ANKARA • Tel : (0.312) 417 50 97 (pbx) • Faks : (0.312) 417 13 64 • web : www.harb-is.org.tr

ŞUBELER

ADANA

AFYONKARAHISAR

ANKARA

ANKARA
1 NOLU

BALIKESİR

BOR

ÇORLU

DIYARBAKIR

EGE BÖLGESİ

ELAZIĞ

ERZİNCAN

ERZURUM

ESKİŞEHİR

GELİBOLU

ISKENDERUN

İSTANBUL

İSTANADOLU
YAKASI

KAYSERİ

KOCAELİ

KONYA

SAKARYA

Sayı : 2237-8

05/04/2013

Konu: Hak edilmeyen işçi ücretinin tahsili.

TÜRK HARB-İŞ SENDİKASI

Şube Başkanlıkları'na

İlgi: (a) T.C. Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'ne 06/02/2013 tarihli ve 1989-8 Sayılı yazımız,

(b) T.C. Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 05/04/2013 tarihli ve 57761329/220-01-3577 Sayılı yazısı.

MSB Toplu İş Sözleşmesinin 59/b. Maddesi hükmü gereğince; aylık puantaj cetvelleri kapandıktan sonraki tarihlerde ücrete hak kazanılmayan izin, istirahat gibi nedenlerle eksik çalışması olan işçilerin bordrolarında tam gösterilen bu çalışmaları karşılığında ödenen ücretin net tutarının, işçinin takip eden aydaki kazancından faiziyle birlikte mahsup edileceğinin Milli Savunma Bakanlığınca tarafımıza iletilmesi üzerine, Merkez Yönetim Kurulumuzca gerekli inceleme yapılmış ve alınan hukuki mütalaalar çerçevesinde konunun yeniden değerlendirilmesi ve üyelerimizin mağduriyetlerinin giderilebilmesi amacıyla T.C.Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'ne ilgi (a) yazımızla başvuruda bulunulmuştur.

Sorun çözüme kavuşturulmuş olup, T.C.Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün söz konusu başvurumuza cevaben göndermiş olduğu ilgi (b) yazısı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi rica ederiz.

Haldun KURUBACAK
Genel Sekreter

Bayram BOZAL
Genel Başkan

Eki: İlgi (b) yazı fotokopisi.

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Muhasebat Genel Müdürlüğü

Sayı : 57761329/220-01-3577

05/04/2013

Konu : Hak edilmeyen işçi ücretinin tahsili

TÜRKİYE HARP SANAYİ VE YARDIMCI İŞKOLLARI İŞÇİLERİ
SENDİKASI GENEL MERKEZİNE

- İlgi : a) 02/05/2012 tarihli ve 9650-318-12/Per.D.İş ve İşçi Mün. Ş./6692 sayılı yazı,
b) 05/10/2012 tarihli ve B.07.0.MGM.0.45/550-01-10478 sayılı yazı,
c) 17/01/2013 tarihli ve 9650-76-13/Per.D.İş.ve İşçi Mün.Ş. sayılı yazı,
ç) 06/02/2013 tarihli ve 1989-8 sayılı yazı.

Milli Savunma Bakanlığının (MSB) ilgi (a) yazısında, askeri işyerlerinde istihdam edilen işçilerin ücretlerinin her ayın 14 ünde bankalar aracılığıyla ödenmesi ve bankalarla yapılan protokol ile saymanlıkların talebi üzerine ücret bordrolarının her ayın 7'sinde hazırlanması sebebiyle puantajların her ayın 4 ünde kapatıldığı; bu nedenle puantajların kapatıldığı tarih ile işçi ücretlerinin ödendiği tarih arasındaki 10 günlük sürede işçilerin normal çalışmalarına devam edecekleri varsayıldığı; ancak, bu 10 günlük süre içerisinde işçilerin ücrete hak kazanamaması halinde, fazla ücret tahakkuku sebebiyle oluşan vergi ve sigorta primi kesintileri ile fazla ücret ödemesinin geri tahsili hususunda sorun yaşandığı belirtilerek, işçilerin çalışma süreleri itibarıyla almaları gereken ücret ve puantaj cetvellerinin erken kapatılması nedeniyle aldıkları ücret arasındaki farkın geri alınmasında yazıda belirtilen yöntemin uygulanmasında sakınca bulunup bulunmadığı ile işçilerin söz konusu durumda herhangi bir kastının bulunmamasına rağmen, ortalama bir ay sonra geri alınacak fazla ödeme için faiz talep edilip edilmeyeceği konusunda Bakanlığımız görüşü istenilmiş, ilgi (b) yazıda; ücret bordrolarının erken hazırlanması sebebiyle ücretleri fazla tahakkuk ettirilen işçilerden hak etmedikleri tutarların geri alınmasında yazılarının 5 inci maddesinde belirtilen yöntemin uygulanmasında sakınca bulunmadığı değerlendirildiği ve gecikme nedeniyle ödeme tarihinden itibaren Borçlar Kanununun sebepsiz zenginleşme hükümleri gereği faiz talep edilmesinin gerektiği ve konuyla ilgili personelin fazla ödenen ücretlerin Toplu İş Sözleşmesi hükümleri çerçevesinde geri alınması durumunda faiz talep edileceği konusunda bilgilendirilmesinin uygun olacağı değerlendirildiği yönünde görüş belirtilmiştir.

Bu defa, MSB' nin ilgi (c) yazısında, ilgi (a) yazılarından ve ilgi (b) yazımızdan bahisle, konuya ilişkin Bakanlıklarına yapılan müracaatlardan, ücretlerin; bankalar aracılığı ile ödenmesi ve bankalarla yapılan protokoller uyarınca puantajın erken kapatılması nedeniyle hakkedilmediği halde ödenen ücrete ilişkin herhangi bir talep ya da kusurlarının bulunmadığı gerekçesiyle işçilerin faiz ödemek istemedikleri anlaşıldığı, bu hususta işçi Ali İŞTEM'in dilekçesinin ekte sunulduğu, MSB işyerlerinde çalışma barışının korunması bakımından, ücretlerine ilişkin bankalarla yapılan protokoller uyarınca erken kapatılan puantaja istinaden hak edilmediği halde ödenen ücretin makul bir süre (örneğin ödeme işleminin gerçekleştirildiği her ayın 14'ünü takip eden bir hafta) içerisinde tahsil edilmesi halinde, faiz alacağından vazgeçilme imkanının bulunup bulunmadığına ilişkin Bakanlığımız görüşü sorulmaktadır.

Ayrıca, Türkiye Harp Sanayi ve Yardımcı İşkolları İşçileri Sendikası Genel Merkezinin ilgi (ç) yazısında da; konuya ilişkin olarak Bakanlığımızdan alınan görüş uyarınca saymanlık müdürlüğüne puantajlar kapatıldıktan sonra verilen bordro gereğince hak kazanılmamasına rağmen ödenen ücretin net tutarının kişinin takip eden aydaki kazancından faiziyle birlikte mahsup edileceğinin MSB tarafından sendikalarna iletildiği, üyelerinin yapılan bu uygulamadan mağdur olduğu ve hiç kusuru olmadan faiz ödemek zorunda bırakıldığı belirtilerek, Sendikalarınca konuya ilişkin olarak Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Öğretim Üyelerinden alınan hukuki mütalaanın ekte sunulduğu belirtilerek, konunun yeniden değerlendirilmesi ve üyelerinin mağduriyetinin giderilmesi istenilmektedir.

Konuya ilişkin olarak, 06/03/2013 tarihli ve 57761329/220-01/2582 sayılı yazımız ile Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğünden hukuki mütalaa istenilmiş, anılan Genel Müdürlüğün 25/03/2013 tarihli ve 26660611-4198-22021/6628 sayılı hukuki mütalaasının bir örneği ekte gönderilmiştir.

Bilindiği üzere, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun 26 ncı ve 27 nci maddelerine göre, kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına veya konusu imkansız olmamak kaydıyla bir sözleşmenin içeriğini tarafların kanunda öngörülen sınırlar içinde özgürce belirleyebileceği, 117 nci maddesine göre de sebepsiz zenginleşenin iyi niyetli olduğu hallerde temerrüt için bildirim şart olduğu hükme bağlanmıştır.

Nitekim, Bakanlığımız ve Türk Harp-İş Sendikası arasında imzalanan 23. Dönem Toplu İş Sözleşmesine aylık puantaj cetvelleri kapandıktan sonraki tarihlerde ücrete hak kazanılmayan izin, istirahat gibi nedenlerle eksik çalışması olanlara fazladan yapılan ödemenin takip eden ayın ücretinden düşülerek mahsup işleminin yapılacağı hususunda hüküm konulurken, iade edilecek miktara faiz işletileceği yönünde bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Buna göre, askeri iş yerlerinde çalışan işçilerin kendi talepleri ve etkileri olmaksızın ücretlerinin ödeme yönteminden kaynaklanan sebeplerle kendilerine fazladan ödenen ücret tutarlarının idarece tahsilinde faiz talep edilmesinin anılan Toplu İş Sözleşmesi hükümlerine, hakkaniyete, iş hukukunun işçi yararına yorum ilkesine aykırı olacağı değerlendirildiğinden, somut olayın özellikleri dikkate alınarak söz konusu işçilere yersiz ödenen ücret tutarlarının geri alınmasında faiz talep edilmemesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz/rica ederim.

Bakan a.

EKLER:

EK 1- Yazı (2 sayfa)

EK 2- İlgi (ç) yazı ve eki (13 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:

Milli Savunma Bakanlığına

Bilgi :

Türkiye Harp Sanayi ve Yardımcı İşkolları İşçileri Sendikası Genel Merkezine (EK 2 konulmadı)

T.C
MALİYE BAKANLIĞI
Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü

SAYI: 26660611-4198-22021

25.03.13*006628

MUHASEBAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi:6/3/2013 tarihli ve 57761329-220-01-02582 sayılı yazımız.

İlgide kayıtlı yazınız ile ekli belgeler incelenmiştir.

İlgi yazınızda, Milli Savunma Bakanlığının 2/5/2012 tarihli, Per.D.İş ve İşçi Mün. Ş.6692 sayılı yazısına işaret edilmiş, iş bu yazıda, askeri işyerlerinde istihdam edilen işçilerin ücretlerinin her ayın 14'ünde bankalar aracılığı ile ödendiği, bankalarla yapılan protokol ile saymanlıkların talebi üzerine ücret bordrolarının her ayın 7'sinde hazırlanması sebebiyle puantajların her ayın 4'ünde kapatıldığı, puantajların kapatıldığı tarih ile bankalar aracılığı ile ücret ödendiği tarih arasındaki 10 günlük süre içinde işçilerin çalışmalarına devam edeceğinin öngörüldüğü, ancak, bu 10 günlük süre içinde işçilerin ücrete hak kazanamaması halinde, fazla ücret tahakkukundan kaynaklanan vergi ve sigorta primi kesintileri ile fazla ücret ödemesinin geri tahsili hususunda sorun yaşandığının belirtildiği, işçilerin çalışma sürelerine göre almaları gereken ücret ile puantaj cetvellerinin erken kapatılması nedeniyle aldıkları ücret arasındaki farkın iadesinde yazıda açıklanan yöntemin uygulanmasının uygun olup olmadığı ve ücret ödemesini müteakip ortalama bir ay sonra geri alınacak fazla ödeme tutarına faiz talep edilip edilmeyeceği hususunda görüş bildirilmesinin istendiği, 5/10/2012 tarihli 10478 sayılı cevabi yazınız ile hak edilmeyen ücret tutarlarının geri alınması için belirlenen yöntemin uygulanmasında sakınca olmadığı, benzeri konuda Genel Müdürlüğümüzden alınan mütalaadan bahisle, Borçlar Kanununun sebepsiz zenginleşme hükümlerine göre yersiz yapılan ödeme tarihinden itibaren faiz talep edilmesi gerektiğinin değerlendirildiği yönünde bilgi verildiği ifade edilmiştir.

Milli Savunma Bakanlığından müteakiben alınan 17/1/2013 tarihli, Per.D.İş ve İşçi Mün.Ş. sayılı yazıya da değinilmiş; bu yazıda anılan Bakanlıkça, puantajların erken kapatılması nedeniyle hak edilmediği halde ücret ödemesi yapılmasında herhangi bir talep ve kusurlarının bulunmadığı gerekçesiyle işçilerin faiz ödemek istemediklerinin ifade edildiği, fazladan ödenen bu ücretlerin her ayın 14'ünü takip eden bir hafta gibi makul bir süre içinde tahsili halinde faiz alacağından vazgeçilmesi imkanının bulunup bulunmadığı hususunda Bakanlığımız görüşünün talep edildiği, mezkur konuyla ilgili olarak Türk Harb-İş Sendikasıca iletilen 6/2/2013 tarihli, 1989/8 sayılı yazıda da fazladan ödenen ücretlerin geri ödemesinde faiz uygulamasının üyelerini mağdur ettiğinin ileri sürüldüğü ve yeniden değerlendirme yapılmasının istendiğinden bahisle konuyla ilgili görüşümüz sorulmuştur.

Benzeri konuyla ilgili olarak 25/10/2007 tarihli ve 37071 sayılı yazımızla verilen görüş, kamu görevlisinin ücretsiz izne ayrılması nedeniyle çalışmadığı günlere ilişkin ücreti iade borcunun tahsilinde temerrüt faizi talebi için ihtarda bulunulmasının gerekip gerekmediği ve faizin başlangıç tarihiyle ilgilidir.

Mezkur konu sebepsiz zenginleşme hükümleri kapsamında incelenmiş, yargısal içtihatlar doğrultusunda, ihtara gerek görülmezsizin sebepsiz zenginleşmenin gerçekleştiği, diğer deyişle ahlaksız izne ayrılmış sayıldığı tarihten itibaren iade yükümlülüğü altında olunan meblağa temerrüt faizi yürütülmesinin yerinde olacağı yönünde görüş bildirilmiştir.

Eldeki konuda, askeri işyerlerinde istihdam edilen ve ücretleri her ayın 14'ünde bankalar aracılığı ile ödenen işçilerin ücret bordrolarının bankalarla yapılan protokol ile saymanlıkların talebi üzerine her ayın 7'sinde hazırlanması ve puantajların her ayın 4'ünde kapanması nedeniyle puantajların kapatıldığı tarih ile ücret ödemesi yapıldığı tarih arasında 10 günlük süre olduğu, bu süre içinde işçilerin çalışmalarına devam edeceklerinin varsayılmasına karşın ücrete hak kazanamamaları halinde fazladan ödenen ücret tutarının tahsilinin de 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun sebepsiz zenginleşmeden doğan borç ilişkileri başlığı altında düzenleme öngören ve anılan Kanunun 77 inci maddesinde ifadesini bulan, haklı bir sebep olmaksızın bir başkasının malvarlığından veya emeğinden zenginleşenin bu zenginleşmeyi geri vermekle yükümlü olacağı yönündeki hükme dayanılarak talep edilmesi gerektiği tabiidir.

Nitekim Milli Savunma Bakanlığı ile Türk Harb-İş Sendikası (TÜHİS) arasında imzalanan 23. Dönem Toplu İş Sözleşmesinin 59/b maddesinde, aylık puantaj cetvelleri kapandıktan sonraki tarihlerde ücrete hak kazanılmayan izin, istirahat gibi nedenlerle eksik çalışması olan işçilerin bordrolarda tam gösterilen bu çalışmalar takip eden ayın ücretinden düşülerek mahsup işlemi yapılacağı yönünde yer alan hükmün, anılan kanun maddesi doğrultusunda düzenlendiği anlaşılmaktadır.

Bilindiği üzere, kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı bulunmamak ve konusu imkansız olmamak kaydıyla, bir sözleşmenin içeriğini taraflar kanunda öngörülen sınırlar içinde özgürce belirleyebilirler. (6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu md.26,27)

Tarafların özgür iradeleriyle, puantaj cetvellerinin kapandıktan sonraki tarihlerde ücrete hak kazanılmayan nedenlerle eksik çalışması olanlara fazladan yapılan ödemenin takip eden ayın ücretinden düşülerek mahsup işlemi yapılacağı hususunda Toplu İş Sözleşmesine hüküm koydukları, ancak, anılan sözleşmede iade edilecek miktara faiz işletileceği yönünde bir düzenlemeye yer verilmediği görülmektedir. Mezkur toplu iş sözleşmesinin bütün hükümleriyle geçerli ve tarafları bağlayıcı olduğu gözetilmelidir.

Kaldı ki, 1/7/2012 tarihinde yürürlüğe giren 6098 sayılı Kanunun "Borçlunun Temerrüdü"nü düzenleyen 117 inci maddesinde, sebepsiz zenginleşenin iyiniyetli olduğu hallerde temerrüt için bildirim şart olduğu hükme bağlanmıştır.

Buna göre, askeri işyerlerinde çalışan ilgi yaza konusu işçilerin kendi talepleri ve etkileri olmaksızın ücretlerinin ödenme yönteminden kaynaklanan sebeplerle fazladan tahsil ettikleri ücret tutarlarına faiz talep edilmesinin, Milli Savunma Bakanlığıyla TÜHİS arasında imzalanan söz konusu 23. Dönem Toplu İş Sözleşmesi hükümlerine, hakkaniyete, İş Hukukunun işçi yararına yorum ilkesine aykırı olacağı değerlendirilmiş ve somut olayın özellikleri dikkate alınarak anılan işçilere yersiz ödenen ücret tutarlarının geri tahsilinde faiz talep edilmemesinin uygun olacağı kanaatine varılmıştır.

Bilgilerine arz ederim.

Selahattin İNCİ
Başhukuk Müşaviri ve
Muhakemat Genel Müdürü

Eklere:İlgi yazı eki belgeler

25.03.13 J06172

195